Provinciale Staten

Provincie Zeeland

Financiële consequenties externe inhuur:
Kostensoort:
Bedrag: € 0,00

€ 0,00

Gedeputeerde belast met behandeling: drs. J. de Bat

Vergadering PS: 21 april 2017
Nr: DIP-130
Agenda nr:
Vergadering GS: 11 april 2017
Nr: 17008047

Onderwerp: Plan van Aanpak Thermphos

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:
Maak hier de samenvatting. Op 31 maart 2017 heeft Van Citters Beheer B.V. aan de Provincie Zeeland haar Plan van Aanpak toegestuurd voor de verdere sanering van het Thermphos-terrein. Het Plan van Aanpak gaat uit van een totale sanering van het terrein en brengt de werkzaamheden, organisatie daarvan, planning en kosten in beeld. Gedeputeerde Staten heeft het Plan van Aanpak beoordeeld en trekt daaruit zes conclusies. Belangrijkste conclusies zijn dat voor verdere besluitvorming validatie van de kostenramingen en een risicobeheersingsplan gewenst zijn. Voorgesteld wordt de provinciale verantwoordelijkheid voor het passief veilig maken van het terrein te herbevestigen en vanuit die positie samen met Zeeland Seaports en het Rijk de mogelijkheden te bespreken voor de totale sanering van het Thermphos-terrein.

Wat willen we bereiken?

Totstandkoming Plan van Aanpak
Op 18 oktober hebben wij, gezien de vertraging die bij de sanering van het Thermphos-terrein zich voor deed en gezien het verzoek om extra provinciale middelen beschikbaar te stellen, aan Zeeland Seaports verzocht met een plan te komen voor de verdere sanering ven het Thermphos-terrein. Zeeland Seaports heeft ons gevraagd direct met Van Citters Beheer (VCB), haar dochterbedrijf, hierover te communiceren. Achtergrond van de vraag om een plan van aanpak is voordat een besluit kan worden genomen over een eventuele financiële bijdrage duidelijk moet zijn hoe de aanpak, bijbehorende planning en risico's in het verdere traject eruit zien. Op 15 december bleek er nog slechts een richtinggevend plan beschikbaar en was er nog steeds sprake van totaal verschillende oplossingsrichtingen. Naar aanleiding van het richtinggevend plan is aan VCB verzocht met een uitgewerkt plan van aanpak te komen voor 31 maart 2017.

Bij het beschikbaar stellen van een aanvullende provinciale bijdrage van 2,5 miljoen zijn voorwaarden opgenomen voor het opleveren van het plan van aanpak. Waarbij VCB uiterlijk op 31 maart 2017 een plan van aanpak diende op te leveren aan de Provincie Zeeland. Wij hebben het Plan van Aanpak Sanering voormalig Thermphos Terrein inderdaad op 31 maart 2017 van VCB ontvangen.

Het opstellen van het Plan van Aanpak door VCB heeft plaats gevonden in een periode waarin grote wijzigingen bij VCB hebben plaatsgevonden. In de eerste plaats is half januari een nieuwe CEO begonnen bij VCB, met vanuit de Raad van Commissarissen de vraag om de voortgaande sanering te versnellen en daadwerkelijk te komen tot het plan van aanpak. In de tweede plaats is tijdens het opstellen van het Plan van Aanpak lange tijd rekening gehouden met samenwerking

statenstukken

met aannemer Decontamination Services (DS). VCB heeft op 17 maart 2017 laten weten de TKO (voor het niet uitgevoerde deel) te moeten ontbinden.

Tijdens het proces van de totstandkoming van het Plan van Aanpak hebben wij gemerkt dat er veel discussies tussen VCB en DS liepen. Dergelijke discussies bemoeilijkten voor VCB het opstellen van het Plan van Aanpak. Met de (voor het niet uitgevoerde deel) ontbinden van het TKO veranderden vele aspecten voor het plan van aanpak. Twee weken voordat het Plan van Aanpak diende te worden opgeleverd werd het uitgangspunt dat VCB zelf de sanering onder eigen regie gaat oppakken. Gezien deze ontwikkelingen zijn wij positief dat het VCB is gelukt een uitgebreid plan van aanpak op 31 maart aan te leveren.

Parallel aan het Plan van Aanpak zijn vanuit de Provincie een aantal acties uitgezet. Wij hebben daar zoveel als mogelijk opgetrokken met Zeeland Seaports en het Rijk. Die acties omvatten:
- het voeren van informeel overleg tussen Provincie Zeeland en Zeeland Seaports, met een adviseur vanuit het Rijk, om zoveel als mogelijk de gezamenlijkheid te zoeken en te bewerkstelligen dat wij een totaaloplossing kunnen voorleggen aan het Rijk.
- samen met Zeeland Seaports uitwerken van financiële constructies en gezamenlijk in beeld brengen vantoekomstige opbrengsten van het terrein bij heruitgifte en/ of verkoop.
- gesprekken met, en lobby richting, Rijk en EU gericht op bijdrage voor het oplossen van het probleem
- blik op de toekomstige governancestructuur bezien vanuit de provinciale verantwoordelijkheid

Tijdens het proces is daarnaast een onafhankelijk deskundigenteam actief geweest om bij de totstandkoming van het Plan van Aanpak te adviseren aan VCB. Dit heeft geleid tot twee sessies in de laatste weken van maart, waarbij bij de eerste sessie naar de inhoudsopgave en opbouw van het Plan van Aanpak is gekeken en in de tweede sessie het concept plan van aanpak is besproken, dat pas laat beschikbaar kwam. Er was bij het deskundigenteam begrip dat VCB gezien de perikelen met DS pas op een laat moment met een concept is kunnen komen en waardering voor het vele werk dat vanuit VCB is verzet in de laatste weken. Dit heeft wel betekend dat VCB de expertise van het deskundigenteam niet in volle omvang heeft kunnen benutten. Het deskundigenteam heeft zelf aangegeven dat zij graag in een derde sessie VCB nog adviseert over de verdere aanpak, op basis van het voorliggende plan van aanpak. Deze derde sessie vindt plaats op 12 april. Aan de hand van deze adviezen is het mogelijk dat VCB het Plan van Aanpak alsnog op een aantal onderdelen een verbeterslag geeft.

<u>Beoordeling van het Plan van Aanpak</u>
Op 31 maart 2017 is het Plan van Aanpak aan ons aangeboden door VCB en hebben wij dit vervolgens beoordeeld. Alvorens in te gaan op de inhoudelijke beoordeling hechten wij eraan u op twee punten te wijzen:
1. Daar waar uitspraken, meningen en verantwoordelijkheden aan de Provincie Zeeland worden toebedeeld door VCB, herkennen wij ons daar niet altijd in en kunnen deze derhalve ook niet geheel onderschrijven. Aangezien het hier gaat om een Plan van Aanpak van VCB laten wij deze uitspraken voor hun rekening. In algemene zin wordt door VCB een grotere rol aan de Provincie toegekend dan waarvan volgens ons sprake is. Dit uit zich ook in het verzoek aan de Provincie om het plan, samen met Zeeland Seaports goed te keuren. Wij achten het niet onze rol om het plan van aanpak goed te keuren of vast te stellen. Vanuit de Provincie hebben wij Zeeland Seaports verzocht, en op het verzoek van Zeeland Seaports hier direct met VCB over gecommuniceerd, te komen met een Plan van Aanpak. Het dient voor ons als onderlegger voor de besluiten die wij als Provincie de komende periode zullen moeten nemen.
2. De toegepaste techniek voor de uitvoering van de sanering hebben wij niet beoordeeld. Zoveel als mogelijk worden kenners en deskundigen, ook als deze zich via de provincie Zeeland zich melden, benut door VCB. Het is derhalve niet logisch om aan te nemen dat bovenop de reeds benutte kennis door VCB een extra beoordeling door de provincie, al dan niet ondersteund door externen, op het gebied van de toe te passen techniek tot nieuwe inzichten zou leiden.

Algemene conclusies uit onze beoordeling zijn:
- Op de aspecten planning en financiën hebben wij nog de nodige vragen, omdat het plan van aanpak niet genoeg inzicht en onderbouwing op deze aspecten biedt. Aspecten als veiligheid, vergunningen, communicatie en organisatie beoordelen wij als voldoende tot goed.
- Het Thermphos-dossier blijft vol risico's en onzekerheden en in het plan van aanpak komen deze aan de orde. Het is duidelijk dat een belangrijk aspect voor Van Citters Beheer de risicobeheersing zal moeten zijn en het inspelen op onzekerheden. In het plan van aanpak worden de risico's benoemd, maar is niet altijd duidelijk welke consequenties deze risico's voor de kostenramingen en de planning hebben.
- Het begrip fosforveilig wordt in het Plan van Aanpak zeer regelmatig gebruikt. Het is belangrijk te beseffen dat de activiteiten die onder het deel fosforveilig vallen niet 1 op 1 gelijk zijn aan de activiteiten die nodig zijn om de BRZO-status van het terrein te halen, het passief veilig maken van het terrein of het afschalen van de brandweer.

Gezien de samenhang die dit heeft met de kosten en planning is het voor VCB nuttig in beeld te brengen welke activiteiten met deze mijlpalen samenhangen.

Wij hebben het plan van aanpak aan de hand van 8 thema's beoordeeld:
1) Aanpak algemeen
2) Organisatie
3) Planning
4) Veiligheid
5) Vergunningen
6) Financiën
7) Projectbeheersing
8) Communicatie

Per thema lichten wij onderstaand onze beoordeling kort toe:

1) Aanpak algemeen

De startsituatie, de scope en het beoogde eindresultaat zijn in het plan van aanpak goed en duidelijk omschreven. Duidelijk is dat het gaat om de totale sanering van het terrein. De activiteiten die in de eerste stappen zitten zijn duidelijk uitgeschreven qua werkwijze; waar het om latere deelprojecten gaat is de werkwijze nog minder goed uitgewerkt. Dit wordt ondervangen met de beschreven stage gate procedure. Twee van onze aandachtspunten vinden wij belangrijk om te benoemen. Het opgenomen overzicht met stakeholders is niet compleet, aangezien belangrijke stakeholders missen en/of inconsistent worden benoemd. Een goede stakeholdersanalyse kan VCB helpen de juiste partij op het juiste moment in het proces te betrekken. Een tweede punt betreft de kritische succesfactoren. Door het breder benoemen van de kritische succesfactoren kan VCB helpen in de projectsturing hier extra aandacht aan te besteden.

2) Organisatie

In het document en met name in annex 5 is een duidelijke organisatiestructuur opgenomen. De voorgestelde verdeling van verantwoordelijkheden binnen VCB is duidelijk. Minder duidelijk is hoe met verschillende stakeholders en in het bijzonder met de bevoegde gezagen wordt omgegaan. In totaal is zichtbaar hoeveel inzet het onder eigen regie uitvoeren van verschillende deelprojecten vergt, maar daarbij wordt niet zichtbaar welk niveau aan medewerkers nodig is.

3) Planning

In het plan van aanpak is een masterplanning opgenomen. De opgenomen planning en teksten over diverse onderwerpen bieden slechts beperkt beeld waarop de planning is gebaseerd. De planning is gekoppeld aan de verschillende deelprojecten. Dit is een logische opbouw vanuit VCB, maar richting betrokken partijen is het belangrijk om inzicht in bepaalde mijlpalen te bieden, zoals wanneer de BRZO-status van het terrein af kan en wanneer de brandweer kan worden afgeschaald. Bovendien zou nader inzichtelijk kunnen worden gemaakt welke activiteiten in de planning het kritieke pad beïnvloeden. In het plan zijn bovendien vele risico's en aannames benoemd, die veel invloed zouden kunnen hebben op de planning. Het is niet duidelijk hoe rekening wordt gehouden met de invloed van de risico's. Het plan van aanpak geeft derhalve een te beperkte onderbouwing om te kunnen sturen op deze planning, en voor ons als Provincie om besluitvorming te relateren aan deze planning.

4) Veiligheid

Op het gebied van veiligheid geeft het plan een goed inzicht. De veiligheidsprocedures zijn goed uitgewerkt en in het plan ligt er een duidelijke nadruk op veiligheidsaspecten. Onderbouwd vanuit de kosten, wordt er prioriteit gegeven aan de deelprojecten die betrekking hebben op de veiligheid, het fosforveilig maken en radioactieve materialen verwijderen. Door het niet altijd eenduidig gebruik van het begrip fosforveilig, wordt het niet duidelijk wanneer de toestand wordt bereikt dat de veiligheidsmaatregelen kunnen worden afgeschaald.

5) Vergunningen

Duidelijk is in het plan dat de diverse vergunningen cruciaal zijn voor de verdere sanering van het Thermphosterrein en dat rond de verschillende vergunningen ook nog vraagstukken spelen. Het plan van aanpak geeft een goed overzicht van welke vergunningen nodig zijn en welke aspecten daarbij spelen. Niet uitgewerkt is hoe het proces wordt georganiseerd om tijdig over de vergunningen te beschikken. Het niet tijdig beschikbaar hebben van vergunningen kan echter een grote invloed op de planning hebben. In de toekomstige organisatie van VCB wordt het onderdeel vergunningen wel duidelijk belegd.

6) Financiën
De kostenramingen in het plan van aanpak bieden nog onvoldoende inzicht. Er is vooral een financieel totaaloverzicht op hoofdlijnen met grote bandbreedte tussen verwachting en hoog, met een summiere verklaring van het verschil. De kostenramingen zijn weinig gedetailleerd en zijn niet duidelijk te relateren aan de planning. Aangegeven wordt dat in de hoge raming een deel van de risico-analyse is meegenomen. Voor een deel van de kostenramingen geldt dat beschreven is dat deze tot stand zijn gekomen op basis van eerdere kostenramingen, met een second opinion hierop. Ten aanzien van de eerdere ramingen is aangegeven dat met name op het gebied van radioactiviteit en asbest de kosten nu hoger worden geraamd. Door het ontbreken van onderbouwingen en het niet duidelijk vertalen van de risico's is niet in te schatten of de ramingen betrouwbaar zijn en of de hoge kostenraming ook een te verwachten maximum bedrag betreft. De kostenraming zit vergeleken bij de ramingen die in het verleden zijn gemaakt aan de hoge kant van het spectrum.

7) Projectbeheersing
In het document worden vele risico's beschreven en in de annex 6 is ook een risico-register opgenomen. In de organisatieaanpak is aandacht voor de aanpak waarmee op risico's wordt gestuurd. In het algemeen wordt de aanpak herkend. Zoals bij de onderdelen planning en financiën is aangegeven, is niet duidelijk zichtbaar hoe vervolgens risico's en beheersmaatregelen daarin zijn verwerkt. Onderscheid tussen de risico's die VCB zelf kan beïnvloeden en de risico's die niet door VCB te beïnvloeden zijn is niet duidelijk.

8) Communicatie
Er is een duidelijke communicatieopzet. Zoals in het hoofdstuk zelf wordt geconstateerd is een verdere communicatieaanpak noodzakelijk om hier verder invulling aan te geven. Hiervoor zou tevens de eerder genoemde stakeholdersanalyse een nuttig instrument zijn.

Beoordeling De Brauw Blackstone Westbroek (notitie d.d. 6 april 2017)
Bijgevoegd treft u onder geheimhouding tevens de beoordeling van De Brauw Blackstone Westbroek N.V. aan. In hun beoordeling wijzen zij scherp op de verantwoordelijkheden waar wij als provincie voor staan. Hierbij gaat het volgens De Brauw alleen om het passief veilig maken van de Site. De provincie is daarmee nog geen projecteigenaar en het plan van aanpak goedkeuren zou verder gaan dan past bij de rol van de provincie. Daarnaast wordt duidelijk aangegeven dat de rol van de aandeelhouder, en daarmee diens verantwoordelijkheden, in het Plan van Aanpak onderbelicht blijft, terwijl de rol van de Raad van Commissarissen wordt overschat.

Wij vinden deze beoordeling zeer waardevol, mede in het licht van de verdere gesprekken die wij over het dossier voeren. Wij sturen deze derhalve, onder geheimhouding, mee met dit statenvoorstel.

Conclusies en aanbevelingen uit de beoordeling
In zijn algemeenheid ligt er een compleet plan van aanpak voor de totale sanering van het Thermphos-terrein, op basis waarvan de gesprekken met het Rijk en met Zeeland Seaports kunnen worden gevoerd. Enkele cruciale onderdelen moeten op korte termijn nader uitgewerkt worden, omdat daar de nodige vragen bij gesteld worden. Op deze onderdelen is verdere onderbouwing en uitwerking van het plan van aanpak randvoorwaardelijk voor verdere besluitvorming. Wij laten het aan VCB of dit gebeurt door aanpassing van het plan van aanpak of door aanvullende documenten op te stellen. Wij trekken uit de beoordeling de volgende conclusies en aanbevelingen:

1) In het Plan van Aanpak staan een aantal opmerkingen over de rol en verantwoordelijkheden van de provincie die wij niet onderschrijven. Daarbij gaat het met name om opmerkingen over de verantwoordelijkheden van de provincie, het belang van de provincie en de verwachtingen ten aanzien van de provincie. Wij zullen aan VCB vragen in de communicatie zeer duidelijk te zijn over dat dit hun plan van aanpak is. Indien VCB besluit nog een gewijzigd plan van aanpak op te stellen, zullen wij vragen in ieder geval feitelijke onjuistheden te corrigeren.

2) Wij willen, zoals we dat ook eerder hebben aangekondigd, de ramingen in het Plan van Aanpak laten valideren door een gespecialiseerd bureau. Om de ramingen te kunnen laten valideren vraagt dit meer gedetailleerde ramingen en de onderbouwing van hoe verschillende ramingen tot stand zijn gekomen. Wij zullen met VCB hierover in gesprek gaan. Validatie van de ramingen is voor ons cruciaal om bij u terug te komen met een financieel voorstel voor dit dossier. Daarnaast is al in overleg met onze accountant aan VCB om meer gedetailleerde ramingen gevraagd en om de onderbouwingen, in verband met het jaarrekeningproces.

3) Zowel voor de financiële ramingen als de planning is de omgang met risico's en onzekerheden van cruciaal belang. In het plan van aanpak komen risico's en onzekerheden uitgebreid naar voren. Wij zullen als voorwaarde voor een verdere financiële bijdrage stellen dat er een risicobeheersingsplan dient te komen. Daarin dient duidelijk naar voren te komen welke risico's spelen, welke invloed deze op financiën en planning kunnen hebben, of deze

risico's door VCB beïnvloedbaar zijn en welke beheersmaatregelen op de risico's zijn geformuleerd. Hierbij hoort tevens beschrijving hoe om wordt gegaan met de risico's die spelen rond de verschillende vergunningen. Aanvullend op een risicobeheersingsplan kunnen afspraken gemaakt over rapportage over de risico's en de invloed op financiën en planning.

4) Wij zullen in samenspraak met VCB en RUD Zeeland op basis van het plan van aanpak analyseren op welk moment BRZO-status kan worden ingetrokken en wanneer IPPC-vergunningen (RIE4-status) kunnen worden ingetrokken. Bepaling van dergelijke mijlpalen zal helder maken wanneer het bevoegd gezag overgaat van de provincie Zeeland naar de gemeente Vlissingen.

5) Wij zullen VCB adviseren inzichtelijk te maken wat de kritische succesfactoren voor de sanering van het Thermphos-terrein zijn en op welke manier de verschillende stakeholders daarin een rol kunnen spelen. Wij denken dat een andersoortige betrokkenheid dan alleen het financiële aspect, bijvoorbeeld door gesprekken te organiseren tussen VCB en bevoegde gezagen en daar waar nodig contacten te leggen naar in te zetten deskundigen, de provincie ondersteunend kan zijn bij de verdere aanpak, zonder daarbij in rolvermenging te komen.

6) Wij achten het belangrijk om de toekomstige governance scherp te krijgen. Belangrijk daarin is een goede uiteenzetting van de rollen van verschillende organen/ personen (o.a. CEO/ bestuurder, aandeelhouder, Raad van Commissarissen). Wij gaan hier verderop ook nog op in ten aanzien van de provinciale betrokkenheid. Afspraken over de governance zijn evenwel afhankelijk van de ultieme duidelijkheid over het toekomstige risicoprofiel van verschillende partijen.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?
Met het ontvangen van het plan van aanpak is de aanpak van de verdere sanering van het Thermphos-terrein inzichtelijk gemaakt, waarbij wij het zoals gezegd belangrijk vinden een validatie op de kostenramingen te doen en te zorgen dat er een duidelijk risicobeheersingsplan komt te liggen. Belangrijke vervolgstap betreffen de gesprekken over de kostenverdeling.

Als Provincie Zeeland zijn wij vanuit drie rollen bij dit dossier betrokken:
1. Wij zijn bevoegd gezag voor de Wet Bodembescherming en voor de Wabo. Vanuit de Wabo gaat het bevoegd gezag over naar de gemeente Vlissingen wanneer VCB geen BRZO-status meer heeft én wanneer de IPPC-vergunningen voor de installaties (RIE4-status) op het terrein zijn ingetrokken.
2. De Provincie is contractspartij vanuit de overeenkomst met de curatoren en Zeeland Seaports en de overeenkomst met Zeeland Seaports. De context van beide overeenkomsten was de turnkey-overeenkomst zoals deze door de curatoren in overleg met de Provincie Zeeland en Zeeland Seaports was voorbereid. Mede als gevolg van de gedeeltelijke ontbinding van de TKO door VCB, is de in de overeenkomst met Zeeland Seaports opgenomen verplichting voor de provincie tot betaling van de meerkosten vanuit de activiteiten van de aannemingsovereenkomst, in een ander daglicht komen te staan.
3. De provincie is 50% aandeelhouder GR Zeeland Seaports en daarmee ook indirect: Zeeland Seaports N.V..

De rol van contractspartij is altijd verbonden aan de verantwoordelijkheden die de provincie vanuit de Wabo als bevoegd gezag heeft. Wij delen de adviezen die De Brauw op dit vlak geeft dat de provinciale verantwoordelijkheid betreft het zorgdragen dat er wordt gekomen tot een passief veilig terrein. Vanuit onze rol als bevoegd gezag hebben wij goed zicht op welke activiteiten daarvoor noodzakelijk zijn.

Gezien de gesprekken die momenteel met Zeeland Seaports en met het Rijk worden gevoerd achten wij het belangrijk te herbevestigen dat wij staan voor de verantwoordelijkheid voor het passief veilig maken van het terrein. Duidelijkheid over de Provinciale rol en verantwoordelijkheid is belangrijk voor de zakelijke houding die in de gesprekken vanuit de Provincie wordt ingenomen. Met de invulling van deze verantwoordelijkheid doen wij het maximale waarvoor wij als Provincie verantwoordelijk zijn. De daarbij horende kosten zullen een flinke impact op de financiële positie van de Provincie hebben.
Wij verwachten ook van Zeeland Seaports dat zij een maximale financiële inspanning gaan leveren, waarbij toekomstige opbrengsten van het terrein worden ingezet van de sanering en Zeeland Seaports daarbovenop kosten zal moeten dragen. Omdat de totale sanering, de totaaloplossing, niet door Zeeuwse partijen te betalen is, hebben wij samen met Zeeland Seaports een verzoek voor een financiële bijdrage bij de formatiebesprekingen voor een nieuw kabinet neergelegd.

Wat doen we daarvoor?

Vervolgproces

Op dit moment stellen wij voor de volgende vijf elementen in het vervolgproces te nemen:

1) Onze zes conclusies en aanbevelingen die wij na beoordeling van het plan van aanpak hebben geformuleerd bij VCB neer te leggen en met andere betrokken partijen te communiceren. Uitgangspunt is dat verwerking en uitwerking op deze punten randvoorwaardelijk is voor de verdere provinciale besluitvorming.
2) Het overleg met Zeeland Seaports en het Rijk in de komende periode met name te richten op de kostenverdeling voor de verdere sanering van het Thermphos-terrein, waarbij ons uitgangspunt en financiële inzet zicht beperkt tot het passief veilig maken van het terrein. Voor de totale sanering zal een forse rijksbijdrage nodig zijn en Zeeland Seaports zal haar verantwoordelijkheid moeten nemen.
3) Samen met Zeeland Seaports willen we de kostenramingen laten valideren en hierbij tevens de toekomstige (netto-)opbrengsten van het Thermphos-terrein in beeld brengen/ valideren.
4) Eveneens bij de EU blijven aandringen op een bijdrage.
5) Provinciale Staten frequent te blijven informeren over de voortgang van de sanering en de lopende gesprekken.

Op 19 mei 2017 zullen wij in de Commissie Bestuur verdere toelichting geven op de lopende gesprekken en op de manier waarop wij en VCB omgaan met de conclusies en aanbevelingen ten aanzien van het Plan van Aanpak. Wij hopen op 7 juli 2017 in Provinciale Staten een definitief voorstel te kunnen bespreken, maar zetten hierbij wel de kanttekening dat wij mogelijk afhankelijk worden van het tempo van de formatiebesprekingen voor een nieuw kabinet.

Blik op de toekomstige governance VCB

Door uw Staten zijn in de discussies over het Thermphos-dossier vragen gesteld over de governance van de VCB en de positie van de Provincie, i.c. de gedeputeerde daarin.

Huidige structuur.

In de huidige afspraken is vastgelegd dat de Provincie het recht heeft een Commissaris in de Raad van Commissarissen van VCB te benoemen en het recht tot bindende voordracht van één Commissaris. Eerder is ervoor gekozen om de gedeputeerde financiën in de RvC te benoemen.

Voor de fase van de vervolgsanering is voorzien in de overeenkomst tussen ZSP en de Provincie dat de afspraken over de governance op dat moment gewijzigd worden. Op het moment dat de provinciale verantwoordelijkheid ten einde is vervalt het recht van de Provincie om een commissaris te benoemen en om een commissaris (bindend) voor te dragen. Eveneens vervalt dan de noodzakelijke goedkeuring van de RvC op de bestuursbesluiten zoals dat is geregeld in de statuten. Het is dan aan ZSP de governance van de VCB in te richten.

Toekomstige structuur

Om de toekomstige inrichting van de governance te kunnen bepalen is ultieme duidelijkheid noodzakelijk over het toekomstige risicoprofiel van de Provincie. Een logische denkvolgorde is:
de governance wordt zo ingericht dat deze recht doet aan risico's, belangen en verantwoordelijkheden van partijen.
De inrichting van de governance is derhalve het sluitstuk op de te kiezen vervolgbenadering. Afhankelijk van de te maken afspraken over de vervolgsanering en de daarmee samenhangende risico's, en de taken en verantwoordelijkheden van partijen dient de toekomstige inrichting van de governance te worden bepaald.
Er zijn momenteel nog geen afspraken over genoemde aspecten, zodat een onderbouwde keuze voor de inrichting van de governance op dit moment nog niet mogelijk is. Van belang is dat er volstrekte duidelijkheid bestaat over de kostenverdeling, risico's, taken en verantwoordelijkheden van partijen bij de vervolgsanering.

Als er uiteindelijk duidelijkheid is over het toekomstige risicoprofiel van de Provincie zien wij op voorhand een aantal opties.

1. De organisatiestructuur van de sanering blijft ongewijzigd:
   a. het handhaven van een RvC waarin de Provincie twee personen (deels indirect) kan benoemen
   b. instellen van een stuurgroep - provinciale vertegenwoordiging voor belangenbehartiging.
   c. opheffen RvC
2. Er wordt een andere uitvoeringsorganisatie ingericht voor de vervolgsanering:
   a. direct onder de Provincie gepositioneerd – aandeelhouderschap
   b. direct onder de Gemeenschappelijke Regeling ZSP – Provincie deelnemer in de GR

Conclusie
De te kiezen vervolgstructuur hangt in sterke mate af van de te sluiten overeenkomsten voor de vervolgsanering en de Provinciale risico's die daar uit voortvloeien. De Provincie zal zeker de komende periode (BRZO) risico's blijven dragen. Sturing en controle op de uitvoeringsorganisatie blijft daarom van belang.
Als er zicht komt op de te kiezen oplossingsrichting voor de vervolgsanering en het bijbehorende risicoprofiel kunnen bovenstaande varianten betrokken worden in de discussie over de toekomstig in te richten governancestructuur. Het kiezen van de governance-structuur is het sluitstuk van de te maken vervolgafspraken over de sanering. Alleen als bekend is welke risico's in het vervolg voor rekening Provincie zijn kan de juiste keuze worden gemaakt voor de invulling van de governance.
Zodra de besprekingen met Zeeland Seaports en mogelijk het Rijk afgerond zijn en de verdeling van financiën, risico's, taken en verantwoordelijkheden bekend zijn, zullen we op basis van deze resultaten een voorstel doen hoe wij de inrichting van de governance in de toekomst zien.

Wat mag het kosten?
Op dit moment leggen wij u nog geen voorstel voor om verder kosten voor de sanering van het Thermphos-terrein te dragen. Door het (voor het niet uitgevoerde deel) ontbinden van de TKO zijn er nog middelen beschikbaar bij VCB. Om die reden heeft VCB voldoende middelen om de komende paar maanden saneringsactiviteiten zoals fosforslikverwerking en cleaning van leidingen uit te voeren en de beheers- en operationele kosten te dragen. Na gesprekken met Zeeland Seaports en Rijk willen wij u graag een totaalvoorstel voor onze financiële bijdrage voorleggen, waarbij eveneens de besluitvorming rond de governance wordt betrokken. Zoals u begrijpt is dit mogelijk wel afhankelijk van de snelheid waar de kabinetsformatie mee verloopt.
Tegelijkertijd speelt momenteel tevens de voorbereiding en behandeling van de jaarrekening 2016, waarbij mogelijk een voorziening dient te worden gevormd voor het dossier Thermphos.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 april 2017, nr. 7008047;

besluiten:

1. Kennis nemen van de beoordeling van het Plan van Aanpak Sanering voormalig Thermphos Terrein van Gedeputeerde Staten
2. Instemmen met de zes in het voorstel genoemde conclusies en aanbevelingen ten aanzien van het plan van aanpak.
3. Herbevestigen van provinciale positie (zakelijke houding) waarbij de provinciale verantwoordelijkheid zich beperkt tot het passief veilig maken van het terrein.
4. Instemmen met het vervolgproces, waarbij een definitief financieel voorstel na afronding van gesprekken met Zeeland Seaports en Rijk wordt voorgelegd, waarbij met een bijdrage van het Rijk tot een totaaloplossing kan worden gekomen.
5. Instemmen dat in het vervolgvoorstel besluitvorming over de toekomstige governance wordt voorgelegd.
6. Geheimhouding bekrachtigen op de notitie van De Brauw Blackstone Westbroek d.d. 6 april 2017 over het PvA van VCB vanwege de economische of financiële belangen van de provincie (art 10, lid 2 sub b van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob)) als ook het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden (art 10 lid 2 sub g Wob).